

VOGELTREK OVER BRESKENS

Bram Rijksen

5 Mei 2008, en dit is er zo eentje; een dag dat je om vijf uur 's morgens al weet dat het vanmiddag puffen wordt. Ondanks het vroege tijdstip volstaat nu dan ook een T-shirt met daaroverheen een bloesje. Een lichte bries vanuit het zuidoosten komt over het land gewaaid, en de verwachtingen onder de tientallen al aanwezige vogelaars op de kruin van de dijk zijn dan ook hooggespannen.

Vanuit de camping op Schouwen heb ik Ies vanmorgen vroeg in Goes opgepikt, en het is net zeven uur geweest als we op de telpost Breskens aansluiten. Een snelle blik in het rond leert dat ik niet de enige allochtoon uit het midden des lands ben. Zo ontwaar ik Arjan Boele, Michel Veldt, Ronald Jansen ("ze hadden net al een roodkopklauwier over de Clementspolder"), en nog een heel stapeltje goede of iets minder goede bekenden. Uiteraard ontbreken ook de vaste Zeeuwse tellers niet: Thomas, Pieter, Rob, Ies, Pi.. hè, geen Pim? Nee, die staat voor de verandering eens een keer verderop, om de boel ter hoogte van de Zwartepolderweg vast voor te verwarmen. Dat is, als je een beetje knap kan gooien, slechts een steenworp afstand. Een prettig idee om iemand in de frontlinie te hebben, die eventueel kan aankondigen wat er onze kant op komt...

Er wordt zacht gesproken en hard geteld: het hoge aantal aanslagen per minuut op de handtellertjes geeft aan dat er goed gevlogen wordt. Ieder half uur worden de taken verdeeld: de één telt de boerenzwaluwen aan de buitenkant, de ander doet dit voor de binnenzijde, terwijl anderen de gele kwikstaarten en graspiepers doen.

En ook vogelaars zonder tellers geven hun informatie door: "zeven boertjes en vier huis... twee zoto's... steltje boven de boerderij.. Hó eens even ...Hé, een plevier hier, boven de schuur nu... mogelijke morinel... morinel!" Da's een fijne om mee af te trappen. Iedereen ziet 'm, maar ik kan 'm niet vinden. Ik probeer de denkbeeldige zichtlijnen van de medevogelaars die 'm wél zien te volgen, maar het gaat zó snel... te laat! Toch zie ik even later de vogel; op het lcd-schermpje van Arjans toestel...

"Klein reigertje, rechts van de aanplant, ver weg!" Daar is geen woord van gelogen. Gelukkig is ook op grote afstand een adulte kwak nog herkenbaar.

We zitten nog geen half uur, maar met een langsvliegende wielewaal, purperreiger en de eerste zomertortels is de dag veelbelovend gestart. Intussen tikken de handtellertjes onverstoort door: noordse kwikstaarten en boerenzwaluwen bepalen het ritme; boompiepers en een duinpieper drijven met deze stroom mee.

Kortteenleeuwerik per mobiel

Er gaat een mobieltje, er valt een eerbiedige stilte rond de eigenaar, en men probeert de betekenis van zijn blik te peilen. "Hoi..? Okee.. dus laag met drie gele kwikken? Is goed.. Doei." Al snel wordt de relevante inhoud van het gesprek duidelijk: er komt een kortteenleeuwerik onze kant op! Opgewonden reacties, waarna "Het Grote Wachten" begint. Iedereen rekent: wat is de afstand tussen Breskens en de Clementspolder? Hoe snel vliegt een kortteenleeuwerik? Na een paar

minuten is er ineens paniek op de post: er vliegen drie gele kwikken ver weg over de Westerschelde. Met "iets" ertussen! De binnenkanttellers zijn binnen drie seconden het fietspad overgestoken om niets te missen. Onzekerheid onder de mensen die het groepje goed in beeld hadden, en frustratie onder de overige tellers die alleen nog snel kleiner wordende stipjes ontwaren. "Zat-ie er nou tussen of niet? Wat zagen jullie dan precies?" Net zoals met de roodkopklauwier lijkt ook deze vooraankondiging niet echt succesvol te gaan verlopen.

Nou ja, dan gaan we het zelf maar weer doen: met zo'n groep langsvliegende boerenzwaluwen móet er toch wel een roodst... "Hé!! Hier! Hier!! Hier gaat ie!!" Hebbes: laag over de hoofden van de tellers aan de buitenkant van de dijk, rustig langsvliegend, alsof het de normaalste zaak van de wereld is. Lichte leeuwerikachtige met lange vleugels en korte staart, maar niet zo kort als bij boomleeuwerik. Opnieuw blijkt Arjan goed bezig te zijn geweest met z'n apparaat. Ruim vijftien platen wist hij in die paar seconden passeertijd te schieten. Hij staat erop, en voor zover te zien is op z'n schermpje: herkenbaar!

Dit is leuk vogelen! Op "eigen kracht" fraaie vogels vinden, zoals velduil, graszangers, een ortolaan en Europese kanaries is op zich al erg fijn. Maar om daarnaast een voorzet prachtig in te koppen geeft ook een lekker gevoel. En euforisch juichmoment, maar snel gaan we weer serieus aan de slag om die ene zwaluw eruit te plukken. "Veertien noordse, twee Engelse.."

Okee, concentratie dus... En speculatie: wie ontdekt nou nét die ene, en roept het verlossende woord? Duizenden boertjes, "en niks ertussen", en dat met zuidoosten wind begin mei op Breskens; dat kán toch bijna niet?

Langsknallende bijeneters

Weer gaat er een mobieltje, en iedereen probeert de essentie van het gesprek te pakken: Pim meldt bijeneters die onze kant op komen, in drievoud! Kort daarop wéér telefoon: het zijn er vier! Nog geen minuut later wordt duidelijk dat we ons op moeten gaan maken voor de komst van maar liefst zéven bijeneters!! Ik zit vooraan in de groep en mag tien minuten later als eerste "Stil!!" brullen. Ik weet het zeker: ik hoorde kort het o zo kenmerkende en adrenalinestuwende "pruuut" van een bijeneter! Drie seconden heerst er een doodse stilte op de post, maar na nog een keer: "prruut-prruut", hoort en ziet iedereen de eerste vogels al zwevend naderen. Een opmaat naar een minuut durende show van zeven bijeneters, die roepend en jagend langzaam de telpost passeren. Drie vlak over ons heen aan de buitenzijde, drie vlak over ons heen aan de binnenzijde en ééntje wat verder weg, achter de boerderij. We zien alles: de zwaluwachtige glijvluchten, de exotische kleuren en kromme snaveltjes, het zwarte lijntje tussen borst en keel... ongekend mooi.

En opnieuw: wat een raar fenomeen, zo'n telpost. Alle waarnemingen zijn vluchtig en veel te snel voorbij. Zo ook deze.. Je hebt nauwelijks tijd om na te genieten, want de volgende kraker kan zo maar langsknallen, en zonder dat jij 'm goed en wel in beeld hebt gekregen voorgoed de oneindigheid in verdwijnen. Maar tot nog toe heeft vrijwel iedereen kunnen genieten van de genoemde soorten.

Het wordt nu snel rustiger, en na elven zijn het vooral nog boerenzwaluwen die de mensen op de post houdt. Je weet maar nooit... Ik heb nog andere verplichtin-

gen die middag, dus doe extra mijn best om vóór het moment van vertrek nog iets leuks te vinden. Om me heen doen verschillende mensen de oogluiken toe, en besluiten het tekort aan nachtrust op de dijk van de telpost in te halen. Het verkoelende oostenwindje en de zinderende zon maken dit ook wel erg aantrekkelijk.



Bijeneter - Jan van der Greef

Anderen kletsen wat heen en weer, er wordt geëvalueerd en foto's worden bekeken, maar gelukkig is er mobiele telefonie: een lachstern wordt van verre beloofd, vliegend door het binnenland. We hebben goede hoop, maar moeten het eerst nog maar eens zien. Het "binnenland" is immers een bijzonder ruim begrip, zeker voor een relatief niet zo héél grote vogel. Maar vandaag lijkt alles te gaan lukken: na een minuut of tien duikt rechts van de post de lachstern op, laag over de akker vliegend, en stug z'n koers richting onze telpost aanhoudend. Tja, opnieuw een prachtige soort natuurlijk, en opnieuw prachtig te zien. Voer voor de fotografen! Maar zoals gezegd, ik heb nog andere verplichtingen, dus ik moet gaan. Ik adviseer Ies om toch vooral te blijven, en als ik 's avonds om kwart voor acht ter hoogte van Lexmond rijd en de piepende semafoon aflees, weet ik dat voor de volhouders de beloning is langsgelopen. Nog geen halve minuut later gaat ook m'n telefoon: Ies. "Hé gast... roodstuit, zelf ontdekt...Echt mooi!" Auw, die had ik graag zelf ook nog even gezien...